

वस्त्र मंत्रालय
MINISTRY OF
TEXTILES

सत्यमेव जयते

ದಕ್ಕಿಣ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸುಧಾಲಿತ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತಳಿಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು

ಸುರೇಶ್ ಕೆ, ಮಂಜಪ್ಪ, ಗುಲಾಬ್ ಖಾನ್ ರೊಹೆಲಾ,
ಜಪ್ಪಿನ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ, ಮಹಿಬಾ ಹೆಲೆನ್ ಎಸ್ ಮತ್ತು ಪಿ ದೀಪಾ

ಕೆ.ರೇ.ಮಂ.-ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ಜವಳಿ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ಮೈಸೂರು-570 008

ರೇಷ್ಮೆ ಪ್ರಮುಖ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನಾರು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಫ್ಯಾಷನ್ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಬಟ್ಟೆ. ಹಿಪ್ಪು ನೇರಳೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಆದಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಿಪ್ಪು ನೇರಳೆ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ, ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಮರಗಿವಾದ್ದು, ಫಿನೋಟೈಪಿಕ್ ಪ್ಯಾಸ್ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಗೋಡುಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ 4,000 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ, ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ (ಉಷ್ಣವಲಯದಿಂದ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳವರೆಗೆ) ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳ ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಕಣೆಯು ನಿರಂತರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಎಲೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸೊಪ್ಪಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತಳಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ದರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಗೂಡಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೆಳೆಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ, 2.61 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇದು ಸುಮಾರು 31,119 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ (CSB, 2024-25). ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಕೃಷಿಯು ಉಷ್ಣವಲಯದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣದ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿದಂತೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಸಿಎಸ್‌ಬಿ-ಸಿಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಐ ಮೈಸೂರು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪು ನೇರಳೆ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಸುಧಾರಿತ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತಳಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಣ್ಣಿನ, ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ಹಲವಾರು ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೈತರು ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡದ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬುಲೆಟಿನ್, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ಸುಧಾರಿತ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತಳಿಗಳ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಕ್ಟರಿ-1 (V-1) [ನೀರಾವರಿ ಕೃಷಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಐಎಸ್‌ಜಿಆರ್ 05058
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	1997
ವಂಶಾವಳಿ	ಎಸ್-30x ಸಿ-776
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಇಂಡಿಕಾ x ಎಂ. ಆಲ್ಫಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಗಂಡು
ಪ್ಲಾಯ್ಡ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಡಿಪ್ಲಾಯ್ಡ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ನೇರವಾದ ಕೊಂಬೆಗಳು
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮಧ್ಯಮ, ಅಂಡಾಕಾರದ, ನಯವಾದ, ಕಡು ಹಸಿರು ಎಲೆ
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	530-560
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	76
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	80
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	27
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	26
ಗಣ್ಣುಗಳ ಅಂತರ(ಸೆಂ)	5.2
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	94
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆ ರೋಗ ಮತ್ತು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> ● 50-60 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ (4000-4800 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ)
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಜೋಡಿ ಸಾಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿNPK: 350:140:140 ಕೆಜಿ/ಹೆ/ವರ್ಷ, FYM: 20 MT/ಹೆ
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ● ನೀರಾವರಿ ಕೃಷಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ● ಪೌಡಾವಸ್ಥೆರೇಷ್ಯೆ ಸಾಕಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ● ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಗುಣಮಟ್ಟ.
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ

ಜಿ-4 [ನೀರಾವರಿ ಕೃಷಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಐಎಸ್‌ಜಿಆರ್ 05064, ಪಿಪಿವಿಎಫ್‌ಆರ್: 2019-117
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	2017
ವಂಶಾವಳಿ	ಇಸಿ 493763 × ಎಸ್ -13
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಮಲ್ಟಿಕಾಲಿಸ್ × ಮೋರಸ್ ಇಂಡಿಕಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಹೆಣ್ಣು
ಪ್ಲಾಂಟ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಡಿಪ್ಲಾಯ್ಡ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ನೇರವಾದ ಕೊಂಬೆಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದು
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮಧ್ಯಮ, ಹೃದಯಾಕಾರದ, ಹೊಳಪು ಮತ್ತು ಹಸಿರು
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	420-425
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	75
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	78
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	26
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	25
ಗಣ್ಣುಗಳ ಅಂತರ (ಸೆಂ)	3.9
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	92
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ, ತುಕ್ಕು ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ರಸ ಹೀರುವ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	● 60-65 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ (4800-5200 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ)
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಜೋಡಿ ಸಾಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ NPK: 350:140:140 ಕೆಜಿ/ಹೆ/ವರ್ಷ, FYM: 20 MT/ಹೆ
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	● ನೀರಾವರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ● ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆ ರೇಷ್ಮೆಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣ

ಸಿಎಂವೈ-1 (ಎಜಿಬಿ-8) [ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ನೀರಾವರಿ ಕೃಷಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	
ವಂಶಾವಳಿ	(ಸುಜನ್‌ಪುರ್‌5 × ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್) × (ಕೆ2 × ಕಪ್ಪು ಚೆರಿಫ)
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಇಂಡಿಕಾ × ಎಂ. ಆಲ್ಬಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಹೆಣ್ಣು
ಪ್ಲಾಯ್ಡ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಡಿಪ್ಲಾಯ್ಡ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿದ ರೆಂಬೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಬೆಳವಣಿಗೆ
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ದೊಡ್ಡದು, ಹೃದಯಾಕಾರದ, ನಯವಾದ, ಹಸಿರು
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	630-655
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	76
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	84
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	31
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	23
ಗಣ್ಣುಗಳ ಅಂತರ (ಸೆಂ)	3.9
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	80-90
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆಗಳ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಬೇರು ಕೊಳೆರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕ
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ನೀರಾವರಿ ಕೃಷಿ: 60-63 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ(4800-5300 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ); ಅರೆ ನೀರಾವರಿ ಕೃಷಿ:46-47 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ (3800-4000 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ)
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಜೋಡಿ ಸಾಲು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ NPK - 350:140:140 ಕೆಜಿ/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ; FYM: 20 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಉಪ-ಉತ್ತಮ ಕೃಷಿ: (60% ನೀರು + ಪೋಷಕಾಂಶ) NPK - 210: 84: 84 ಕೆಜಿ/ವರ್ಷ; FYM: 20 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್ 10-12 ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯಂತರ ನೀರಾವರಿ
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ನೀರಾವರಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆ ನೀರಿನ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಲೆ-ಕಾಂಡ ಅನುಪಾತ, ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಎಲೆ ಗುಣಮಟ್ಟ
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ

ಜಿ-2 [ಚಾಕಿ (ಎಳೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು) ಸಾಕಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಐಎಸ್‌ಜಿಆರ್ 05063, ಪಿಪಿವಿಎಫ್‌ಆರ್: 2021-0048
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	2018
ವಂಶಾವಳಿ	ಇಸಿ 493763 × ಎಸ್.34
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಮಲ್ಟಿಕಾಲಿಸ್ × ಮೋರಸ್ ಇಂಡಿಕಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಹೇಣ್ಣು
ಪ್ಲಾಂಟ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಡಿಪ್ಲಾಯ್ಡ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ನೇರವಾದ ಕೊಂಬೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದು
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮಧ್ಯಮ, ಹೃದಯಾಕಾರ ಮತ್ತು ನಯವಾದ ಹಸಿರು ಎಲೆ
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	460
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	80
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	85
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	27
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	25
ಗಣ್ಣುಗಳ ಅಂತರ (ಸೆಂ)	4.50
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	94
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ತುಕ್ಕು ರೋಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	38-40 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ(1900-2100 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ)
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಜೋಡಿ ಸಾಲು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಎಲೆ ಮತ್ತು ಚಿಗುರು ಕೊಯ್ಲು: ವರ್ಷಕ್ಕೆ 8 ಬೆಳೆ NPK: 260:140:140 ಕೆಜಿ/ಹೆ/ವರ್ಷ, FYM: 40 MT/ಹೆ
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> • ಚಾಕಿ (ಎಳೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು) ಸಾಕಣೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ • ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೇವಾಂಶ • ಚಾಕಿ ಸಾಕಣೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

ಎಎಸ್ ಜಿ-2 [ಅರೆ-ಶುಷ್ಕ ಪ್ರದೇಶದ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ.	ಐಎಸ್‌ಜಿಆರ್ 05062, ಪಿಪಿವಿಎಫ್‌ಆರ್: 2021-0050
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	2015
ವಂಶಾವಳಿ	ಬಿಆರ್-4 × ಎಸ್-13
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಇಂಡಿಕಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಗಂಡು
ಪ್ಲಾಯ್ಡ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಡಿಪ್ಲಾಯ್ಡ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ನೇರ ಕೊಂಬೆಗಳು
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮಧ್ಯಮ, ಹೃದಯಾಕಾರದ, ಕಡು ಹಸಿರು
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	350-370
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	77
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	80
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	25
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	28
ಗಣ್ಣುಗಳ ಅಂತರ (ಸೆಂ)	4.0
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	89
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆಗಳ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	<ul style="list-style-type: none"> ● 22-24 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ (3000-3200 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ), 3 ಬೆಳೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ● MDP (3 × 3 ಅಡಿ: 4940 ಸಸ್ಯಗಳು/ಎಕರೆ) ● NPK: 100:50:50 ಕೆಜಿ/ಹೆ/ವರ್ಷ, FYM: 20 MT/ಹೆ ● LDP (8 × 8 ಅಡಿ: 680 ಸಸ್ಯಗಳು/ಎಕರೆ) ● NPK: 258:103:103 ಗ್ರಾ/ಸಸ್ಯ/ವರ್ಷ, FYM: 15 ಕೆಜಿ/ಸಸ್ಯ
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ● ಕಡಿಮೆ ನೀರಿನ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ● ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ, ಬೇಗ ಬಾಡುವುದಿಲ್ಲ
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು

ಸಹನಾ [ತೆಂಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಐಎಸ್‌ಜಿಆರ್ 05066, ಪಿಪಿವಿಎಫ್‌ಆರ್: 2021-0049
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	2018
ವಂಶಾವಳಿ	ಕನ್ನಾ-2 × ಕೊಸೆನ್ [EC 493823]
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಇಂಡಿಕಾ × ಮೋರಸ್ ಲ್ಯಾಟಿಫೋಲಿಯಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಹೆಣ್ಣು
ಪ್ಲಾಂಟ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಡಿಪ್ಲಾಯ್ಡ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿದ ಕೊಂಬೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ.
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ದೊಡ್ಡದು, ಹೃದಯಾಕಾರದ, ಕಡು ಹಸಿರು
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	397-420
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	76
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	82
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	22
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	21
ಗಣ್ಣುಗಳ ಅಂತರ (ಸೆಂ)	4.8
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	80
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆಗಳು, ತುಕ್ಕು ಮತ್ತು ತುಕ್ಕಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಹೊಂದಿದೆ.
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	● 42-45 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ (3400- 3600 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ)
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಮಲ್ಲೆರಿ: ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿ ಸಾಲು, NPK: 350:140:140 kg/ha/y, FYM: 25 MT/ha ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ: ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ 8 × 8 ಮೀಟರ್ NPK 500:320:1200 ಗ್ರಾಂ/ಮರ/ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	● ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ● ಉತ್ತಮ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಎಲೆ
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ಎಆರ್-12 [ಕ್ಷಾರೀಯ ಮಣ್ಣಿಗೆ

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಐಎಸ್‌ಜಿಆರ್ 05066, ಪಿಪಿವಿಎಫ್‌ಆರ್: 2021-0052
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	2018
ವಂಶಾವಳಿ	S-41 (4x) x Ber. ಅ-776
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಇಂಡಿಕಾ × ಮೋರಸ್ ಆಲ್ಬಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಗಂಡು
ಪ್ಲಾಂಟ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಟ್ರಿಪ್ಲಾಂಟ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಅರೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಇರುವ ನೇರ ಬಾಗಿದ ಶಾಖೆಗಳು
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮಧ್ಯಮ, ಅಂಡಾಕಾರದ, ಕಡು ಹಸಿರು
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	536-555
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	75
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	80
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	21
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	19
ಗಣ್ಣುಗಳ ಅಂತರ (ಸೆಂ)	3.75
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	90
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆಗಳ ತುಕ್ಕು ಮತ್ತು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಹೊಂದಿದೆ
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	23-25MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷ (3000-3300kg/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ)
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	MDP(90×90cm), ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಸ್ಥಿತಿ NPK: 100:50:50 kg/ha/y, FYM: 20 MT/ha
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮಣ್ಣಿನ pH 8.0-9.4 ವರೆಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಕ್ಷಾರೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಉನ್ನತ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಗುಣಮಟ್ಟ
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ತಮಿಳುನಾಡು

ಆರ್‌ಸಿ-1 [ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು/ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಣ್ಣು/ಅಂಚಿನ ಮಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಐಎಸ್‌ಜಿಆರ್ 05068, ಪಿಪಿವಿಎಫ್‌ಆರ್: 2021-0051
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವರ್ಷ	2018
ವಂಶಾವಳಿ	ಪಂಜಾಬ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೊಸೆನ್
ಜಾತಿಗಳು	ಮೋರಸ್ ಆಲ್ಟಾ ಎಂ.ಲ್ಯಾಟಿಫೋಲಿಯಾ
ಲೈಂಗಿಕತೆ	ಗಂಡು
ಪ್ಲಾಂಟ್ ಸಂಯೋಜನೆ	ಡಿಪ್ಲಾಯ್ಡ್
ಸಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ನೇರವಾದ ಕೊಂಬೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ
ಎಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ನಯವಾದ, ಹೊಳಪು ಮತ್ತು ಗಾಢ ಹಸಿರು
ಎಲೆಯ ತೂಕ (ಗ್ರಾ/100 ಸಂ)	410-440
ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ (%)	76
ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	82
ಪ್ರೋಟೀನ್ (%)	23
ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು (%)	16
ನೋಡಲ್ ಅಂತರ(ಸೆಂ)	4.3
ಕಾಂಡದ ಬೇರೂರಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (%)	85
ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ	ಎಲೆ ರೋಗ ಮತ್ತು ಚುಕ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ
ಎಲೆ ಇಳುವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	20-21 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷಕ್ಕೆ (2800-3100 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ) [ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಣ್ಣು] 26-30 MT/ಹೆಕ್ಟೇರ್/ವರ್ಷಕ್ಕೆ (3500-4000 ಕೆಜಿ/ಎಕರೆ/ಬೆಳೆ) [ಉಪ-ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ]
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮರಳು ಮಣ್ಣು; MDP(90×90cm), NPK: 100:50:50 kg/ha/ವರ್ಷಕ್ಕೆ & FYM: 20 MT/ haಉಪಯುಕ್ತ ಇನ್ಸುಟ್: 50% ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರ [NPK:150:60:60 kg/ha/y] FYM: 20 MT/ha
ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಕಡಿಮೆ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಹಿಷ್ಣು. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕೆಂಪು ಮರಳಿನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಕಡಿಮೆ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ.
ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಬೆಳೆಸಾಲುಗಳ ಅಂತರ ಪಾಲನೆ

5' + (3' x 2')

3' x 3'

4' x 4'

6' x 4'

5' x 4'

8' x 4'

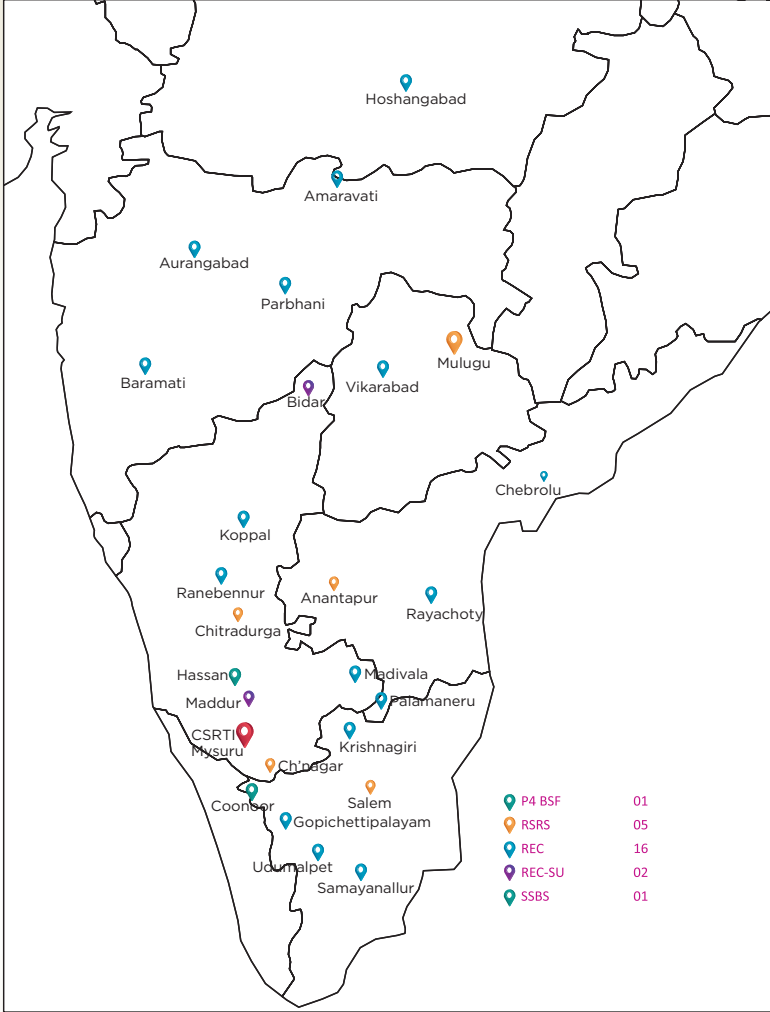

8' x 8'

10' x 10'

ಕೆಂದ್ರೀಯ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ - ಕೆಂದ್ರೀಯ ರೇಷ್ಮೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು: ನೆಸ್ಟ್ ಫಟಕಗಳು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕೆ.ರೇ.ಮಂ.-ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ

ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ಜವಳಿ ಸಚಿವಾಲಯ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಮಾನಂದವಾಡಿ ರಸ್ತೆ, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ಮೈಸೂರು-570 008

www.csrtimys.res.in

csrtimys@gmail.com

csrtimys

csrtimys

csrtimysore